

Suvestinė redakcija nuo 2015-04-18 iki 2015-07-24

Nutarimas paskelbtas: TAR 2014-02-10, i. k. 2014-01354

VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

**NUTARIMAS
DĖL SANKCIJŲ SKYRIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2014 m. vasario 10 d. Nr. O3-44
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 20 punktu ir 36 straipsnio 19 dalimi, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 9 straipsnio 10 punktu, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija **n u t a r i a**:

Preambulės pakeitimai:

Nr. [O3-855](#), 2014-10-17, paskelbta TAR 2014-10-21, i. k. 2014-14466

1. Patvirtinti Sankcijų skyrimo taisykles (pridedama).
2. Pripažinti netekusiu galios Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. rugsėjo 18 d. nutarimą Nr. O3-132 „Dėl piniginių baudų skyrimo ir jų dydžio nustatymo taisyklių patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais.

Komisijos pirmininkė

Diana Korsakaitė

PATVIRTINTA
Valstybinės kainų ir energetikos
kontrolės komisijos
2014 m. vasario 10 d. nutarimu Nr. O3-44
(Valstybinės kainų ir energetikos
kontrolės komisijos
2014 m. spalio 17 d. nutarimo Nr. O3-855
redakcija)

SANKCIJŲ SKYRIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Sankcijų skyrimo taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) už Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 36 straipsnio 1 ir 2 dalyse, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 38 straipsnio 1 ir 3 dalyse ir Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo 28¹ straipsnio 2 dalyje nurodytus pažeidimus skiriamų sankcijų tvarką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3-200](#), 2015-03-02, paskelbta TAR 2015-04-17, i. k. 2015-05891

2. Taisyklės taikomos energetikos įmonėms ir geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams, vykdančioms reguliuojamą veiklą, bei didmeninės energijos rinkos dalyviams (toliau – Subjektai). Šių Taisyklių nuostatos *mutatis mutandis* taip pat taikomos energijos išteklių rinkoje veikiantiems asmenims, kurie disponuoja energijos ištekliais ar siekia jų įsigyti.

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Energetikos įstatyme, Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS SANKCIJŲ SKYRIMO TVARKA

4. Sankcijos skyrimo procedūra Subjektui pradedama protokolo dėl galimai padaryto ar daromo reguliuojamos veiklos ar Reglamento (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo (OL 2011 L 326, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1227/2011) nuostatų pažeidimo surašymu, kurį atlieka įgaliotas Komisijos darbuotojas.

5. Protokole nurodoma:

5.1. informacija apie pažeidimą galimai padariusį Subjektą (įmonės pavadinimas (fizinio asmens – vardas, pavardė), juridinio asmens kodas (fizinio asmens – asmens kodas), teisinis statusas, kontaktiniai duomenys, vykdomos reguliuojamos veiklos ar veiklos didmeninėje energijos rinkoje pobūdis);

5.2. reguliuojamos veiklos ar Reglamento (ES) Nr. 1227/2011 nuostatų pažeidimo padarymo aplinkybės;

5.3. atsakomybę lengvinančios ar sunkinančios aplinkybės, jeigu jų yra;

5.4. teisės akto (-ų), kurio (-ų) nuostatas pažeidė Subjektas pavadinimas, straipsnis, jo dalis ir punktas;

5.5. kiti duomenys, būtini klausimui dėl sankcijos skyrimo teisingai išspręsti.

6. Protokolą pasirašo jį surašęs Komisijos darbuotojas ir Subjekto vadovas (jeigu pažeidimą galimai padarė fizinis asmuo – fizinis asmuo) ir (ar) jo įgaliotas atstovas. Subjekto vadovui (jeigu pažeidimą galimai padarė fizinis asmuo – fiziniam asmeniui) ir (ar) jo įgaliotam asmeniui atsisakius

pasirašyti, apie tai pažymima protokole. Atsisakymas pasirašyti protokolą neatleidžia pažeidimą padariusio Subjekto nuo sankcijos vykdymo. Protokolas surašomas dviem egzemplioriais, vienas protokolo egzempliorius nedelsiant įteikiamas pažeidimą padariusio juridinio asmens vadovui (jeigu pažeidimą padarė fizinis asmuo – fiziniam asmeniui) ar (ir) jo įgaliotam asmeniui.

7. Prieš sprendama sankcijos skyrimo klausimą, Komisija nustato ne trumpesnę nei 14 darbo dienų terminą nuo rašto gavimo dienos paaiškinimams pateikti ir apie tai raštu praneša Subjektui, dėl kurio veiksmų yra pradėta sankcijos skyrimo procedūra. Jei per nurodytą laiką paaiškinimų negaunama, laikoma, kad juos pateikti atsisakyta.

8. Protokolas, Subjekto paaiškinimai ir kita su klausimu dėl sankcijos skyrimo nagrinėjimu susijusi medžiaga teikiami svarstyti Komisijos posėdžiui Komisijos darbo reglamento nustatyta tvarka.

9. Sankcijos skyrimo klausimas svarstomas Komisijos posėdyje, kuris vyksta Komisijos darbo reglamento nustatyta tvarka, dalyvaujant Subjekto, kuris įtariamas padaręs pažeidimą ir kuriam gali būti skiriama sankcija, vadovui (jeigu pažeidimą galimai padarė fizinis asmuo – fiziniam asmeniui) ir (ar) jo įgaliotiems atstovams, kurie turi teisę būti išklausti ir duoti paaiškinimus. Apie posėdžio datą ir laiką, kuriame bus svarstomas sankcijos skyrimo klausimas, Komisija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio klausimo įtraukimo į Komisijos posėdžio darbotvarkę dienos raštu praneša Subjektui, dėl kurio veiksmų yra pradėta sankcijos skyrimo procedūra. Neatvykus Subjekto vadovui (jeigu pažeidimą galimai padarė fizinis asmuo – fiziniam asmeniui) ar (ir) jo įgaliotam atstovui, klausimas dėl sankcijos skyrimo gali būti išnagrinėtas tik tais atvejais, kai yra duomenų, jog jiems buvo tinkamai ir laiku pranešta apie klausimo nagrinėjimo vietą ir laiką, ir jeigu iš jų negautas prašymas atidėti klausimo nagrinėjimą. Tuo atveju, kai yra gautas prašymas atidėti klausimo nagrinėjimą, jis gali būti išnagrinėtas nedalyvaujant asmeniui, jeigu Komisija, pripažinusi neatvykimo į klausimo dėl sankcijos skyrimo nagrinėjimą priežastis nesvarbiomis, atmeta asmens prašymą.

10. Asmens prašymas atidėti klausimo dėl sankcijos skyrimo nagrinėjimą privalo būti pagrįstas objektyviais duomenimis bei įrodymais, pateisinančiais jo neatvykimą. Svarbiomis priežastimis laikytinos tik objektyvios, nuo asmens valios nepriklausančios aplinkybės, trukdančios jam atvykti į Komisijos posėdį. Asmens atostogos, komandiruotė, kitoks užimtumas ir kiti panašūs atvejai nelaikomi svarbiomis priežastimis, taip pat svarbiomis priežastimis nelaikomas neatvykimas dėl ligos.

11. Komisija gali priimti sprendimą atidėti sankcijos skyrimo klausimo nagrinėjimą:

11.1. jei į šio klausimo nagrinėjimo posėdį neatvyksta su nagrinėtinu klausimu susiję kviestieji asmenys, be kurių, Komisijos nuomone, negalima nagrinėti šio klausimo;

11.2. kai būtina surinkti naujus įrodymus;

11.3. kai būtina kreiptis į kitas valstybės institucijas ar asmenis dėl informacijos, kuri gali būti reikšminga skiriant sankciją, gavimo;

11.4. kai Komisija iš valstybės institucijų ar asmenų nėra gavusi visos ar dalies prašomos informacijos, kuri gali būti reikšminga skiriant sankciją skyrimo;

11.5. kai Subjekto vadovas ir (ar) jo įgaliotas atstovas Komisijos posėdžio metu pateikia naujus įrodymus, kurie dėl objektyvių priežasčių negalėjo būti pateikti iki posėdžio ir kurie, Komisijos nuomone, dėl savo svarbos ar reikšmės skiriant sankciją negali būti visapusiškai įvertinti ir išnagrinėti Komisijos posėdžio metu.

12. Subjekto atstovais laikomi Subjektų vadovai (fizinis asmuo, jeigu jis verčiasi energetikos veikla ar yra didmeninės energijos rinkos dalyvis), o įstatymų ar kitų teisės aktų nustatytais atvejais ir kiti darbuotojai, veikiantys neviršydami savo įgaliojimų, suteiktų vadovaujantis įstatymais ar kitais teisės aktais. Šie asmenys pateikia Komisijai dokumentus, patvirtinančius jų asmens tapatybę ir einamas pareigas, Subjekto vadovo (fizinio asmens, jeigu jis verčiasi energetikos veikla ar yra didmeninės energijos rinkos dalyvis) pasirašytą ir įstatymų nustatyta tvarka patvirtintą dokumentą, įgaliojantį atstovauti Subjektui (fiziniam asmeniui, jeigu jis verčiasi energetikos veikla ar yra didmeninės energijos rinkos dalyvis).

13. Įgaliotais atstovais pagal pavedimą paprastai būna advokatai. Advokato arba advokato

padėjėjo įgaliojimai patvirtinami advokato arba advokato padėjėjo su klientu sudaryta sutartimi. Kitų atstovų įgaliojimai turi būti nurodyti įgaliojime, išduotame ir įformintame Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

14. Išnagrinėjusi visą turimą medžiagą, susijusią su įtariamu pažeidimu, Komisija turi teisę:

14.1. skirti sankciją:

14.1.1. taikyti nuobaudą – įspėjimą;

14.1.2. skirti piniginę baudą;

14.1.3. kreiptis į teismą skirti laikiną apribojimą vykdyti veiklą didmeninėje energijos rinkoje;

14.2. nutraukti klausimo dėl sankcijos skyrimo nagrinėjimą nesant pažeidimo ar įstatyminio pagrindo skirti sankciją;

14.3. pratęsti klausimo dėl sankcijos skyrimo nagrinėjimą.

15. Komisijos nutarimas dėl sankcijos skyrimo turi būti priimamas per 6 mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos. Esant energetikos įmonės, didmeninės energijos rinkos dalyvio tęstiniam pažeidimui, sankcija gali būti skiriama ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo pažeidimo paaikšėjimo dienos. Komisijai per 6 mėnesius nuo pažeidimo nustatymo arba paaikšėjimo dienos nepriėmus nutarimo dėl sankcijos skyrimo, sankcija negali būti skiriama. Už pažeidimus, nuo kurių padarymo dienos praėjo daugiau kaip penkeri metai, sankcijos negali būti skiriamos.

16. Komisija gali atidėti ar pratęsti klausimo dėl sankcijos skyrimo nagrinėjimą tokiam terminui, kuris negali būti ilgesnis nei Taisyklių 15 punkte numatytas Komisijos nutarimo dėl sankcijos skyrimo priėmimo terminas.

17. Už tą patį pažeidimą gali būti skiriama tik viena sankcija, išskyrus sankcijas, numatytas Taisyklių 26 punkte. Sankcijos skyrimas neatleidžia Subjekto nuo pareigos, už kurios nevykdymą paskirta sankcija, vykdymo.

III SKYRIUS SANKCIJOS NUSTATYMAS

18. Komisija skiria energetikos įmonėms pinigines baudas už:

18.1. viešai privalomos skelbti informacijos apie energetikos įmonės reguliuojamąją veiklą nepaskelbimą, teisės aktais nustatytos informacijos valstybės, savivaldybių institucijoms, įstaigoms ir (ar) kitiems asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra suteikiama teisė gauti tokią informaciją, nepateikimą, taip pat neteisingos ar ne visos informacijos pateikimą, jeigu šie pažeidimai per Komisijos nustatytą protingą laikotarpį, bet ne ilgesnį kaip du mėnesiai, nebuvo pašalinti;

18.2. kitų įstatymų nustatytų licencijuojamos veiklos sąlygų pažeidimą arba jų nevykdymą;

18.3. Komisijos įpareigojimų (nurodymų) nutraukti neteisėtą veiklą, pašalinti nustatytus licencijuojamos veiklos sąlygų pažeidimus, nevykdymą arba vykdymą ne laiku;

18.4. licencijuojamos veiklos įsipareigojimų nesilaikymą;

18.5. veiklos saugumo ir patikimumo, sąžiningos konkurencijos ir vartotojų (sistemos naudotojų) nediskriminavimo principų pažeidimą, išskyrus Taisyklių 23 punkte nurodytus atvejus;

18.6. reguliuojamosios veiklos sąlygų pakartotinį pažeidimą per kalendorinius metus;

18.7. energijos perdavimo ar skirstymo veiklos nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimų nevykdymą ar netinkamą vykdymą, jeigu per Komisijos nustatytą protingą terminą, bet ne ilgesnį kaip du mėnesiai, šie pažeidimai nebuvo ištaisyti;

18.8. draudimo naudotis viešai neatskleista prekybos energijos išteklių informacija ir užsiimti arba bandyti užsiimti manipuliavimu energijos išteklių rinka pažeidimus.

19. Komisija geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams skiria pinigines baudas už:

19.1. viešai privalomos skelbti informacijos apie Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu reglamentuojamą licencijuojamą veiklą nepaskelbimą, už teisės aktuose nustatytos informacijos nepateikimą Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo

36 straipsnyje nurodytiems asmenims, už neteisingos ar ne visos informacijos pateikimą;

19.2. Komisijos įpareigojimų (nurodymų) nutraukti neteisėtą veiklą, pakeisti naudojamą apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemą, už geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų pažeidimus;

19.3. veiklos saugumo, efektyvumo, patikimumo, nediskriminavimo principų pažeidimą.

20. Komisija asmenims skiria piniginę baudą už geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo veiklą, vykdomą neturint geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo licencijos.

21. Komisija skiria pinigines baudas už Taisyklių 19.1–19.3 punktuose nurodytus pažeidimus tik tuo atveju, jeigu padaryti pažeidimai nebuvo pašalinti per Komisijos nustatytą protingą laikotarpį.

22. Komisija skiria šio dydžio pinigines baudas:

22.1. už pažeidimus, nurodytus Taisyklių 18.1 punkte, – nuo dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų iki 0,5 procento energetikos įmonės metinių pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais iš konkrečios reguliuojamosios veiklos, kurią vykdančias padarytas pažeidimas;

TAR pastaba. *Punktas įsigalioja euro įvedimo Lietuvos Respublikoje dieną (2015-01-01).*

22.1¹. *Punktas neteko galios nuo 2014 m. gruodžio 31 d.*

22.2. už pažeidimus, nurodytus Taisyklių 18.2–18.4 punktuose, – nuo dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų iki 1 procento energetikos įmonės metinių pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais iš konkrečios reguliuojamosios veiklos, kurią vykdančias padarytas pažeidimas;

TAR pastaba. *Punktas įsigalioja euro įvedimo Lietuvos Respublikoje dieną (2015-01-01).*

22.2¹. *Punktas neteko galios nuo 2014 m. gruodžio 31 d.*

22.3. už pažeidimus, nurodytus Taisyklių 18.5–18.6 punktuose, – nuo penkių šimtų septyniasdešimt devynių eurų iki 2 procentų energetikos įmonės metinių pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais iš konkrečios reguliuojamosios veiklos, kurią vykdančias padarytas pažeidimas;

TAR pastaba. *Punktas įsigalioja euro įvedimo Lietuvos Respublikoje dieną (2015-01-01).*

22.3¹. *Punktas neteko galios nuo 2014 m. gruodžio 31 d.*

22.4. už pažeidimus, nurodytus Taisyklių 18.7 punkte, – iki dešimties procentų energetikos įmonės metinių pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais iš konkrečios reguliuojamosios veiklos, kurią vykdančias padarytas pažeidimas;

22.5. už pažeidimus, nurodytus Taisyklių 18.8 punkte, – iki 10 procentų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais iš veiklos, kurią vykdančias padarytas pažeidimas, o jeigu energijos išteklių rinkos dalyvis neturėjo pajamų praėjusiais finansiniais metais iš veiklos, kurią vykdančias padarytas pažeidimas, – iki dvidešimt tūkstančių eurų;

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3-200](#), 2015-03-02, paskelbta TAR 2015-04-17, i. k. 2015-05891

22.6. už pažeidimus, nurodytus Taisyklių 19.1 punkte, – nuo dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų iki 0,5 procento geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo metinių licencijuojamos veiklos pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais, dydžio;

TAR pastaba. *Punktas įsigalioja euro įvedimo Lietuvos Respublikoje dieną (2015-01-01).*

22.6¹. *Punktas neteko galios nuo 2014 m. gruodžio 31 d.*

22.7. už pažeidimus, nurodytus Taisyklių 19.2 punkte – nuo dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų iki 1 procento geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo metinių licencijuojamos veiklos pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais, dydžio;

TAR pastaba. *Punktas įsigalioja euro įvedimo Lietuvos Respublikoje dieną (2015-01-01).*

22.7¹. *Punktas neteko galios nuo 2014 m. gruodžio 31 d.*

22.8. už pažeidimus, nurodytus Taisyklių 19.3 punkte – nuo dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų iki 2 procentų geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo metinių licencijuojamos veiklos pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais, dydžio;

TAR pastaba. *Punktas įsigalioja euro įvedimo Lietuvos Respublikoje dieną (2015-01-01).*

22.8¹. *Punktas neteko galios nuo 2014 m. gruodžio 31 d.*

22.9. už pažeidimus, nurodytus Taisyklių 20 punkte – nuo dviejų šimtų aštuoniasdešimt

devynių eurų iki 1 procento geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo metinių veiklos pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais, dydžio.

TAR pastaba. *Punktas įsigalioja euro įvedimo Lietuvos Respublikoje dieną (2015-01-01).*

22.9¹. *Punktas neteko galios nuo 2014 m. gruodžio 31 d.*

23. Komisija didmeninės energijos rinkos dalyviams skiria sankcijas už šiuos Reglamento (ES) Nr. 1227/2011 nuostatų pažeidimus:

23.1. didmeninės energijos rinkos sandorių, įskaitant prekybos nurodymus, duomenų nepateikimą;

23.2. prekybos vykdymą didmeninėje energijos rinkoje neužsiregistravus Komisijoje ar kitos valstybės narės nacionalinėje reguliavimo institucijoje;

23.3. laiku nepranešus Komisijai, kad sandoris gali pažeisti Reglamento (ES) Nr. 1227/2011 3 ar 5 straipsnį;

23.4. didmeninės energijos rinkos skaidrumo ir vientisumo sąlygų pažeidimą, išskyrus Taisyklių 23.5 punkte nurodytas sąlygas;

23.5. prekybą naudojantis viešai neatskleista informacija, tokios informacijos tinkamą neatskleidimą ir (ar) manipuliavimą (piktnaudžiavimą) didmeninėje energijos rinkoje.

24. Komisija didmeninės energijos rinkos dalyviams skiria šias sankcijas:

24.1. už pažeidimus, nurodytus Taisyklių 23.1–23.4 punktuose, – piniginę baudą nuo dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų iki 2 procentų asmens metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais iš veiklos, kurią vykdant padarytas pažeidimas, o jeigu asmenys neturėjo pajamų praėjusiais finansiniais metais iš veiklos, kurią vykdant padarytas pažeidimas, – iki keturiolikos tūkstančių keturių šimtų aštuoniasdešimt vieno euro, arba kreipiasi į teismą skirti laikiną apribojimą vykdyti veiklą didmeninėje energijos rinkoje;

TAR pastaba. *Punktas įsigalioja euro įvedimo Lietuvos Respublikoje dieną (2015-01-01).*

24.1¹. *Punktas neteko galios nuo 2014 m. gruodžio 31 d.*

24.2. už pažeidimus, nurodytus Taisyklių 23.5 punkte, – piniginę baudą nuo penkių šimtų septyniasdešimt devynių eurų iki 10 procentų asmens metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais iš veiklos, kurią vykdant padarytas pažeidimas, o jeigu asmenys neturėjo pajamų praėjusiais finansiniais metais iš veiklos, kurią vykdant padarytas pažeidimas, – iki dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių tūkstančių šešių šimtų dvidešimties eurų, arba kreipiasi į teismą skirti laikiną apribojimą vykdyti veiklą didmeninėje energijos rinkoje;

TAR pastaba. *Punktas įsigalioja euro įvedimo Lietuvos Respublikoje dieną (2015-01-01).*

24.2¹. *Punktas neteko galios nuo 2014 m. gruodžio 31 d.*

25. Jeigu dėl Taisyklių 23.1–23.5 punktuose išvardytų pažeidimų asmuo gavo pajamų, kitokios turtinės naudos, išvengė nuostolių ar padarė žalos ir tokių pajamų, kitokios turtinės naudos, išvengtų nuostolių ar žalos dydis viršijo minėtuose punktuose nurodytų baudų dydžius, Komisija turi teisę skirti baudą iki dvigubo asmens dėl Taisyklių 23.1–23.5 punktuose išvardytų pažeidimų gautų pajamų, kitokios turtinės naudos, išvengtų nuostolių ar padarytos žalos dydžio.

26. Komisija kreipiasi į teismą skirti laikiną apribojimą vykdyti veiklą didmeninėje energijos rinkoje, kai, Komisijai paskyrus baudą, per Komisijos nustatytą protingą terminą, bet ne ilgesnį kaip du mėnesiai, asmuo nenutraukia daryti Taisyklių 23.1–23.5 punktuose išvardytų pažeidimų, arba, esant faktinėms aplinkybėms, laikinas apribojimas vykdyti veiklą yra efektyvesnė priemonė negu baudos skyrimas. Komisija skiria Taisyklių 25 punkte nurodytą piniginę baudą visais atvejais, kai asmuo dėl Taisyklių 23.1–23.5 punktuose išvardytų pažeidimų gavo pajamų, kitokios turtinės naudos, išvengė nuostolių ar padarė žalos.

27. Kreipimasis į teismą skirti laikiną apribojimą vykdyti veiklą didmeninėje energijos rinkoje gali būti laikomas efektyvesne priemone negu baudos skyrimas, kai iš Komisijos turimų duomenų nustatomas bent vienas iš šių atvejų:

27.1. didmeninės energijos rinkos dalyvis manipuliuoja (piktnaudžiauja) rinka ar kitais veiksmais pažeidžia rinkos skaidrumą ir vientisumą, tačiau realiai veiklos nevykdo ir pajamų neturi;

27.2. didmeninės energijos rinkos dalyvis pažeidimą atlieka pakartotinai;

27.3. kyla pagrįsta grėsmė, kad didmeninės energijos rinkos dalyvio veiksmai didmeninėje

energijos rinkoje gali sukelti didelę žalą ar pavojų visuomenei ar asmenims.

28. Komisija kiekvienu atveju vertindama, ar kreipimasis į teismą skirti laikiną apribojimą vykdyti veiklą didmeninėje energijos rinkoje gali būti laikomas efektyvesne priemone negu baudos skyrimas, atsižvelgia į konkrečias pažeidimo padarymo aplinkybes ir gali kreiptis į teismą ir kitais Taisyklių 27 punkte nenurodytais atvejais.

29. Komisija visais atvejais, skirdama baudą energetikos įmonei, didmeninės energijos rinkos dalyviui ir (ar) kreipdamasi į teismą skirti laikiną apribojimą vykdyti veiklą didmeninėje energijos rinkoje, kartu nustato protingą terminą, bet ne ilgesnį kaip du mėnesiai, pažeidimui pašalinti. Nustatydamą terminą pažeidimui pašalinti, Komisija kiekvienu atveju atsižvelgia į konkrečias pažeidimo padarymo aplinkybes bei Subjekto realią galimybę pašalinti pažeidimą.

29¹. Komisija dėl Taisyklių 18.8 punkto pažeidimo gali kreiptis į teismą skirti laikiną apribojimą vykdyti veiklą energijos išteklių rinkoje. Kreipiantis į teismą skirti laikiną apribojimą vykdyti veiklą energijos išteklių rinkoje *mutatis mutandis* taikomi Taisyklių 26–29 punktai.

30. Komisija, vadovaudamasi teisingumo ir protingumo kriterijais, energetikos įmonei, didmeninės energijos rinkos dalyviui skiria išpėjimą, neskirdama baudos ir (ar) nesikreipdama į teismą skirti laikiną apribojimą vykdyti veiklą didmeninėje energijos rinkoje, jeigu energetikos įmonės, didmeninės energijos rinkos dalyvio pažeidimas yra mažareikšmis.

31. Pažeidimas yra laikomas mažareikšmiu, jeigu tenkina visas nurodytas sąlygas:

31.1. pažeidimu nepadaryta esminės žalos kitų asmenų interesams;

31.2. pažeidimas nutrauktas;

31.3. pašalinti pažeidimo padariniai;

31.4. Energetikos įstatymo reikalavimų laikymasis atsižvelgiant į faktines aplinkybes (pažeidimą sudarančius veiksmus, pažeidimo padarymo būdą, motyvus, tikslus, mastą, trukmę) gali būti užtikrintas kitais būdais ir (ar) kitomis priemonėmis – nustatant įpareigojimus dėl periodinio konkrečios informacijos Komisijai teikimo, konsultuojant, atliekant reguliuojamos veiklos patikrinimus. Komisija kiekvienu konkrečiu atveju pagal kompetenciją gali pasirinkti ir kitus šiame punkte nenurodytus būdus ir (ar) priemones.

32. Komisija, vadovaudamasi teisingumo ir protingumo kriterijais ir Taisyklių 34.4 punkto nuostatomis, asmenims, vykdančiams geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą, gali skirti rašytinę pastabą, neskirdama baudos, jeigu yra tenkinamos visos nurodytos sąlygos:

32.1. pažeidimas nepadarė esminės žalos Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu saugomiems interesams arba padaryta žala labai nežymi;

32.2. pažeidimu nepadaryta esminės žalos žmonių sveikatai ir aplinkai arba padaryta žala labai nežymi;

32.3. padaryta žala yra atlyginta;

32.4. yra tenkinamos Taisyklių 31.2–31.3 punktuose nurodytos sąlygos.

33. Komisija pažeidimu padarytą žalą vertina kaip esminę tais atvejais, kai pažeidžiami pagrindiniai reguliuojamą veiklą reglamentuojančiais teisės aktais saugomi asmenų interesai ir dėl šio pažeidimo kyla realūs ir reikšmingi padariniai. Komisijos vertinimas, ar padaryta žala yra esminė, priklausimai nuo konkrečių pažeidimo padarymo aplinkybių, gali būti skirtingas, todėl Komisija nurodytus kriterijus bei jų reikšmingumą vertina kiekvienu atveju atskirai. Atsižvelgdama į konkrečias aplinkybes, Komisija vertindama, ar pažeidimu padaryta žala yra esminė, gali remtis ir kitais šiame punkte nenurodytais kriterijais.

34. Subjektams skiriamos sankcijos atsižvelgiant į:

34.1. pažeidimo pavojingumą;

34.2. pažeidimo trukmę;

34.3. pažeidimo sukeltas pasekmes;

34.4. atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes.

35. Atsakomybę lengvinančios aplinkybės:

35.1. pažeidimą padaręs Subjektas savo noru užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms;

35.2. pažeidimą padaręs Subjektas padėjo išaiškinti pažeidimo aplinkybes;

35.3. pažeidimą padaręs Subjektas nedelsdamas ėmėsi priemonių pašalinti pažeidimą.

36. Atsakomybę sunkinančios aplinkybės:

36.1. pažeidimą padaręs Subjektas kliudė nustatyti pažeidimo aplinkybes;

36.2. pažeidimą padaręs Subjektas slėpė įvykdytą pažeidimą;

36.3. pažeidimą padaręs Subjektas tęsė pažeidimą, nepaisydamas Komisijos nurodymo nutraukti neteisėtą veiklą;

36.4. energetikos įmonė, didmeninės energijos rinkos dalyviai įvykdė pažeidimą, dėl kurio jiems per paskutinius 12 mėnesių buvo skirta sankcija (įspėjimas, bauda, laikinas apribojimas vykdyti veiklą didmeninėje energijos rinkoje);

36.5. geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas įvykdė pažeidimą, dėl kurio jam buvo skirta sankcija – bauda.

37. Komisija, nustatydamą sankciją energetikos įmonei, didmeninės energijos rinkos dalyviui, atsakomybę lengvinančiomis gali pripažinti ir kitas Taisyklėse nenurodytas aplinkybes.

38. Skiriamos piniginių baudos dydis nustatomas pagal baudos dydžio sankcijoje minimumo ir maksimumo vidurkį, įvertinus Taisyklių 34.1–34.3 punktuose nurodytas aplinkybes. Jeigu yra atsakomybę lengvinančių aplinkybių, nustatytos piniginių baudos dydis mažinamas, o esant atsakomybę sunkinančių aplinkybių – didinamas.

39. Esant atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių, sankcijos nustatomos atsižvelgiant į jų kiekį ir reikšmingumą.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

40. Komisijos nutarimai dėl sankcijų skyrimo priimami ir įforminami Komisijos darbo reglamento nustatyta tvarka.

41. Esant išimtiniais atvejams (didelė nagrinėjamos medžiagos apimtis, daug įrodymų, sudėtingos nagrinėjamo klausimo aplinkybės), Komisijai nutarus, sprendimo dėl sankcijos skyrimo priėmimas ir paskelbimas gali būti atidėtas, bet ne ilgiau kaip 3 darbo dienoms nuo paskutinės posėdžio, kuriame buvo nagrinėjamas sankcijos skyrimo klausimas, dienos. Komisija posėdžio metu apie tai paskelbia į sankcijos skyrimo klausimo nagrinėjimą susirinkusiems asmenims. Sprendimą, kurio priėmimas ir paskelbimas buvo atidėtas, gali paskelbti Komisijos pirmininkas (jo nesant – Komisijos pirmininko pavaduotojas) arba jo pavedimu vienas iš klausimą nagrinėjusių Komisijos narių.

42. Nutarimo nuorašas per 2 darbo dienas registruotu laišku išsiunčiamas Subjektui arba pasirašytinai įteikiamas Subjekto vadovui (jeigu pažeidimą padarė fizinis asmuo – fiziniam asmeniui) ar jo įgaliotam atstovui. Komisijos paskirta piniginių bauda į valstybės biudžetą turi būti sumokėta ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo nutarimo įsigaliojimo dienos, o apskundus nutarimą – ne vėliau kaip per 40 kalendorinių dienų nuo teismo sprendimo, kuriuo atmestas skundas, įsiteisėjimo dienos.

43. Komisijos nutarimas per 30 kalendorinių dienų nuo jo priėmimo dienos įstatymų nustatyta tvarka gali būti skundžiamas teismui. Komisijos nutarimas dėl sankcijos skyrimo įsigalioja po 30 kalendorinių dienų nuo nutarimo priėmimo dienos, jei per tą laiką įstatymų nustatyta tvarka nebuvo apskūstas teismui.

44. Komisijos sprendimas dėl sankcijos skyrimo yra vykdytinas ir vykdomasis dokumentas. Komisijos sprendimas vykdomas Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Sankcijų skyrimo taisyklių
1 priedas

VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

REGULIUOJAMOS VEIKLOS AR REGLAMENTO (ES) NR. 1227/2011 DĖL DIDMENINĖS ENERGIJOS RINKOS VIENTISUMO IR SKAIDRUMO NUOSTATŲ PAŽEIDIMO PROTOKOLAS NR.

20__ m. _____ d.

Aš, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos _____

(struktūrinio padalinio pavadinimas)

(pareigos, vardas ir pavardė)

vadovaudamasis Energetikos įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 20 punktu / Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 10 punktu
(reikalinga pabraukti)

20__ m. _____ d. surašiau šį protokolą apie tai, kad _____

(pažeidimą padariusio juridinio asmens pavadinimas (fizinio asmens – vardas, pavardė), juridinio asmens kodas (fizinio asmens – asmens kodas, jei asmens kodo neturima, tiksli gimimo data), buveinės adresas (fizinio asmens adresas), telefono numeris)

(vykdoma reguliuojama veikla ar veikla didmeninėje energijos rinkoje)

(pažeidimo padarymo laikas ir vieta, padaryto pažeidimo esmė)

_____ ir tuo pažeidė Energetikos įstatymo 36 straipsnio ____ dalies ____ punktą/Energijos išteklių rinkos įstatymo 29 straipsnio 3 dalį/Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 38 straipsnio 1 dalies ____ punktą/Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 38 straipsnio 3 dalį
(reikalinga pabraukti ir(ar) įrašyti)

(nustatytos asmens atsakomybę lengvinančios arba sunkinančios aplinkybės)

Kita svarbi informacija _____

Su reguliuojamos veiklos ar Reglamento (ES) Nr. 1227/2011 nuostatų pažeidimo protokolu susipažinau. Apie klausimo dėl sankcijos skyrimo nagrinėjimą 20__ m. _____ d. _____ val. Komisijoje adresu _____ man pranešta.

(pažeidimą padariusio juridinio asmens vadovo (jeigu pažeidimą padarė fizinis asmuo – fizinio asmens) ar (ir) jo įgalioto asmens parašas, vardas ir pavardė, jeigu atsisako pasirašyti – apie tai pažymėti)

Pakeitimai:

1.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, Nutarimas

Nr. [O3-855](#), 2014-10-17, paskelbta TAR 2014-10-21, i. k. 2014-14466

Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2014 m. vasario 10 d. nutarimo Nr. O3-44 „Dėl Sankcijų skyrimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, Nutarimas

Nr. [O3-200](#), 2015-03-02, paskelbta TAR 2015-04-17, i. k. 2015-05891

Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2014 m. vasario 10 d. nutarimo Nr. O3-44 „Dėl Sankcijų skyrimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo